

instancji sądowych we Francji są doskonałą ilustracją, jak sądy krajowe stosują w praktyce Konwencję, co we Francji było dość żmudną drogą, niepozbawioną elementów kontestacji Konwencji i orzecznictwa Trybunału strasburskiego, nim wypracowano model respektowania i Konwencji, i jej interpretacji przez Trybunał. Jedynym mankamentem i kwestią do dyskusji może być przypisywanie orzeczeń nie zawsze adekwatne do konkretnych artykułów Europejskiej Konwencji Praw Człowie-

ka. W opracowaniu wymienione i omówione są także orzeczenia w sprawach polskich, a to obok wspomnianej sprawy *Kudła*, sprawa *Broniowskiego* – pierwsza w historii Trybunału sprawa pilotażowa, a także sprawa *Frasik* oraz *Hutten-Czapska*. Widać zatem, że polskie sprawy również znajdują poczesne miejsce wśród 75 wyroków uznanych przez autorów za najważniejsze w dotychczasowym orzecznictwie Trybunału, który obejmuje obecnie 47 państw-członków Rady Europy.

Zbigniew Cichoń

Krzysztof Grabowski

Dyrektywa o prawach akcjonariuszy. Studium tworzenia prawa i przewodnik po dyrektywie

Kraków–Warszawa: Oficyna Allerhanda 2014, ss. 430.

Kilka miesięcy temu ukazała się wskazana w tytule monografia autorstwa specjalisty w zakresie rynku kapitałowego i ładu korporacyjnego, nauczyciela akademickiego Akademii Leona Koźmińskiego w Warszawie, uczestnika prac legislacyjnych zarówno w kraju, jak i za granicą, pracownika wielu instytucji finansowych, a także autora licznych publikacji naukowych, Krzysztofa Grabowskiego. Jest ona wynikiem pracy naukowej zwieńczonej uzyskaniem stopnia doktora nauk prawnych.

Autor porusza istotny problem wpływu na ład rynku kapitałowego w Polsce przyjętej w lipcu 2007 roku dyrektywy 2007/36/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie wykonywania niektórych praw akcjonariuszy spółek notowanych na rynku regulowanym (nazywanej potocznie dyrektywą o prawach akcjonariuszy).

Uchwalona ponad siedem lat temu dyrektywa WE zasadniczo przemodelowała organizację i przebieg walnych zgromadzeń, wprowadziła nowy system funkcjonowania spółek akcyjnych, nowe zasady uczestniczenia akcjonariuszy w walnych zgromadzeniach. Przy okazji omawiania dyrektywy K. Grabowski poruszył ciekawy wątek implementacji dyrektywy WE do polskiego systemu prawa, jak zauważa:

„można by sądzić, że tak radykalna zmiana spowoduje ogromne problemy i będzie niesłychanie trudna do wprowadzenia w polskim systemie prawa spółek handlowych, tymczasem Polska dokonała transpozycji wszystkich przepisów Dyrektywy już w grudniu 2008 r. i oficjalnie zgłosiła to do Komisji Europejskiej jako pierwsze państwo członkowskie Unii Europejskiej”.

W recenzji omawianej rozprawy prof. Krzysztof Oplustil z UJ napisał: „W dotychczasowej polskiej doktrynie brakowało pogłębionego studium, które ukazywałoby w całej złożoności proces planowania i przygotowania Dyrektywy na poziomie unijnym oraz opracowania projektu polskiej ustawy implementującej we współpracy z uczestnikami rynku kapitałowego. Lukę tę wypełnia monografia Krzysztofa Grabowskiego, która jest tym cenniejsza, że Autor aktywnie uczestniczył zarówno w pracach legislacyjnych nad Dyrektywą, będąc członkiem Grupy Roboczej Rady UE reprezentującym Polskę, jak i w przygotowaniu projektu ustawy implementującej Dyrektywę do prawa polskiego”.

Książka została podzielona na dziewięć rozdziałów. Rozpoczyna ją bardzo szczegółowy spis treści, a w dalszej kolejności znajduje się

Przedmowa, Wstęp, wreszcie Rozdział I wprowadzający do tematu. Autor porusza w nim zagadnienie dobrej komunikacji w procesie tworzenia prawa, a także wyjaśnia znaczenie dyrektywy WE dla ochrony prawa akcjonariuszy.

Rozdział II *Dyrektywa w procesie reformy prawa spółek* dotyczy zagadnienia pod tytułem *Company Law Action Plan*, czyli tak zwanego unijnego planu działania. W rozdziale III *Od Projektu do Dyrektywy* Autor przechodzi do omawiania toku prac nad dyrektywą WE, w których brała udział strona Polska, i ten fakt przyczynił się do szybkiego jej wdrożenia do polskiego prawa (właśnie w tym miejscu Autor wyjaśnia fenomen szybkiej ścieżki legislacyjnej dyrektywy WE).

Rozdział IV *Transpozycja Dyrektywy do prawa polskiego* przybliży czytelnikowi proces wprowadzania dyrektywy WE, a także sposób, w jaki konkretne zapisy dyrektywy zostały przeniesione bezpośrednio do prawa polskiego. Rozdział V *Konsultacje i współpraca środowiskowa* zawiera analizę skutków konsultacji rynkowych, które poprzedziły nowelizację Kodeksu spółek handlowych. W rozdziale VI *Pytania i rozstrzygnięcia bieżące* Autor podjął się próby odpowiedzi na pytanie, jaki wpływ na wynik procesu legislacyjnego ma sposób

prowadzenia konsultacji nad projektem legislacyjnym, oparty przede wszystkim na skoordynowanych i dobrze zaplanowanych działaniach.

Trzy ostatnie rozdziały (VII *Ocena uzyskanych efektów*, VIII *Dalsze prace oraz wnioski de lege ferenda* i IX *Uwagi końcowe*) to próba całościowego podsumowania, wyciągnięcia wniosków z postawionych pytań badawczych, na które składa się również wynik ankiety przeprowadzonej przez Autora wśród emitentów akcji notowanych na rynku (Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie). W ankiecie zapytano, czy prowadzenie procesu legislacyjnego w sposób skoordynowany, dobrze zaplanowany oraz we współpracy z podmiotami, których nowe przepisy będą dotyczyły, ma wpływ na wynik tego procesu.

Recenzentami naukowymi książki byli prof. dr hab. Aleksander Chłopecki (Uniwersytet Warszawski) i dr hab. Krzysztof Oplustil (Uniwersytet Jagielloński), a redaktorem prowadzącym dr Wojciech Rogowski.

Do lektury omawianej monografii należy zachęcić przede wszystkim uczestników procesu legislacyjnego, teoretyków i praktyków prawa oraz ekonomistów, a także samych zainteresowanych przedmiotem przeprowadzonych przez Autora badań, czyli akcjonariuszy.

Maciej Kwiek